

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092

Изази сваки дан у 6 ч. пре подне.

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Србија и Арбанија

— Званичан извештај —

ОХРИД, 21. Маја. — Наша војска, прилазећи положењима са којих ће у будуће наша граница према Албанији бити потпуно обезбеђена од упада, налази на целој линији на све нове масе Арнаута који јој дају огорчени отпор. Арнаутима управља вешта рука и несумњиво је да, сем Хаџи-Гамила који је главни командант, мора међу њима бити аустриских и младотурских официра. Имају топова и митраљеза. По чаурама утврђено је, да су топови аустројски.

Кроз шибу

Ко лаже?

Чиновници Пресбира-а и редакција „Самоуправа“ љуто се завалили око извештаја са талијанског бојишта. Пресбиро донесе депешу, наравно, као и увек до сада или погрешно, или задоцнелу, или алкаво искудану, и „Самоуправа“ му то замерила. На ову замерку Пресбиро овако одговара: „Самоуправа“ је учинила две замерке нашем издању.

1. Место Будике требало је, вели „Самоуправа“, ставити Крке. На ту замерку изјављујемо, да је извештај био званичан из италијанског посланства, и ми смо се довољно оградиле о ту погрешку ставивши поред тог имена знак питања.

2. За Карниу, „Самоуправа“ вели да је Крањска. То никако не стоји у ствари. Италијани зову Крањску Карниола, а Корунску Каринци или Каринтиа. Карниа је међутим северо-источна област Италије између Корурше и Горишко-Градшке. Дакле тај се назив не може другим заменити.

У осталом, за сваког ко мало познаје географију, јасно је да италијанске трупе нису већ могле допрети у Крањску.

Немачки заповедник

На талијанском фронту

Биржевија Вједомости“ сазнају да је за заповедника аустро-немачке војске наменован генерал Бок-ун-Палак. Он важи као одличан војник и човек који добро стоји код кајзера Вилхелма. Још у почетку европског рата њега су хтели наменовати за главнокомандујућег немачке војске на источном фронту, али је Хиндербургова кандидатура победила.

Из наменовања генерала Бок-ун-Палака, „Биржевија Вједомости“ закључују да Немци за исход рата придају велики значај италијанском фронту.

Из Бугарске

Припреме за прославу јединадесетог маја

СОФИЈА, 21. маја. Нарочита комисија организује велике свечаности за прославу тридесетогодишњице сједињења старе источне Румелије са Бугарском.

Синоћ су на банкету била ветерани овога историског акта, од којих су неколико чланова данашње владе. Председник владе др. Радославов о то је част организацији ове свечаности. Напијене су здравце за здравље ове државе.

Греј

— Енглески министар спољних послова обележи —

ЛОНДОН, 18. маја. Греј ће по савету својих лекара за краће време оставити се посла, како би могао опоравити своје заморене очи. За то време водиће спољну политику лорд Кру, а по потреби помагаће му лорд Ландаун.

Насиља у Пољској

Један поштен немачки глас

Социјалистички посланик Ледбург протествовао је против насиља, која врше немачке војне власти у војеваним крајевима руске Пољске. У свом прогласу Ледбург, на основу званичних докумената тврди, да војне власти чине уживајући терор над становништвом, које је остало код својих домова.

Велики број угледних људи прво су саслушавани, а затим као сумњиви затворени и још данас се држе по затворима у унутрашњости Немачке. Из саме вароши Лођа дотерано је у Немачку и затворено око 500 душа махом радника, веома истакнутих у радничком покрету. Сем тога, Ледбург је указао на масу зловештавања извршена од војника: који се грубо понашају нарочито према женама.

На једну његову представку, учињену министру војном добио је одговор, да су те мере потребне, пошто је становништво пољске веома непољубиво и непријатељски расположено према Немачкој и немачкој војсци. Међутим, Ледбург све ово одриче, и вели да је имао прилике да види да је становништво веома мир-

но и да трпељиво сноси војнички терор.

На завршетку Ледбург вели, да становништво Пољске није криво што не може да чини овакве војске и

њесним командантима и што не кличе: „Ура и живео Кајзер!“ — То данас не чине ни најзатуданији Немци који у кајзера гледају као Бога.

Буна

— Побуна међу турским војницима —

ПАРИЗ, 21. маја

Јављају из Атине, да се велики број турских војника, наговорен официра побунио. Убијено је неколико немачких официра. Трупе, позване да угуше ту побуну, узвратиле су 43 турска официра, који су осуђени на смрт и погубљени.

Америка и Немачка

У изгледу су велики заплети између Немачке и Сједињених Америчких Држава.

Нова нота америчке владе.

Вести о сазиву конгреса

Париз, 21. маја. — Јављају из Вашингтона, да је, после дискусије од два часа између председника Вилсона и кабинета, спремљена нова нота америчке владе Немачкој. Председник Вилсон узбуђено је јединодушно мишљење штампе да је немачка нота околна и да не признаје законе хуманости. С тога ће друга нота бити кратка и самогласна, али одлучно од Немачке да изјави: да ли је у својој последњој ноти хтела да каже да не признаје међународне законе? Ако Немачка призна да се ставила изван закона и права хуманости, мишљење званичних кругова је да ће Америка вероватно прекинути односе са Немачком.

ПАРИЗ, 21. маја. Јављају из Вашингтона да ће одмах по предаји ноте влада сазвати конгрес у ванредну седницу.

— Одговор Немачке на политички кругови у Вашингтону. —

ПАРИЗ, 21. маја.

Немачка нота која је и сувише кратка као и веома увијена изазвала је узбуђење у политичким америчким круговима. У Вашингтону се удара гласом на то, да је америчка влада још много раније опомењена Немачку, да може доћи до раскида пријатељских односа између Немачке и Америке, ако који америчани погине абог немачке субмаринске војне. А тај се случај сад десило, и то у великом обиму.

Варвари ликују

Немци поштују безобразни

Културни Немци не скривају своју радост због пропасти „Лузитаније“. Озлоглашени барон Зајданц, који је у последње време тражио од Немачке да закључи мир с Русијом, пише у „Посту“:

— Нека се најзад наши противници увере да је за нас живот и здравље једног нашег војника много скупље него некаква „Лузитанија“ са свима својим путницима или пак Ремска

Катедрала. Због тога без икакве гриве савести, ми ћемо утишавати све што може макар и једног од наших војника да угрози.

Тако отворено писање је улазило орган немачких социјалиста „Форверт“, који налази да је такав тон писања сасвим неуместан за догађај који је имао за резултат погибију многих немачких жртва, међу којима је било доста жена и деце. По мишљењу „Форверта“ о томе се догађају може говорити само с дубоким осећањем.

Наше поште

— Пажња г. Министру Грађевина —

У неколико чланака до сада, ми смо на овом месту јавно протествовали против мурдарлука и јавашлука који влада на нашим поштама. У неколико махова, ми смо, на овом месту тражили од надлежних да нашим мукама учине краја, да нас ослободе од несавесних поштанских чиновника, и да нас узму у заштиту. Са нашим молбама почињали смо од последњих послужитеља па смо ишли до самог г. начелника. Али ниодкуда помоћи. У пошти, овој запуштеној бари, нико нас није саслушао, нико није ни главном мрднуо на наше силне протесте. Све је остало по старом. Они зарпложени мозгови и тругови у пошти који знају само да примају плату, а да ништа не раде и даље су нас штетили неоговарајући за такав

свој несавестан рад. А онај високи господин у Нишу, човек од струке, велики љубитељ финих блуза и скупоцених жипона није ни прстом мрднуо, да би несавеснике утерао у границе реда и законитости.

Сва његова пажња, сав његов тумасао сконцентрисао се у тумарању из одељења у одељење, и то наравно само у она одељења у којима има доста сукања. И код оваквог реда, управо нерада, није никакво чудо, што на ревизори готово сваког дана јављају о крајњи задочнавању новина. За последњих пет дана несавесношћу поштара наша је пошта три пута задочнила. А нема дана кад не добијемо писма да су пакети отворани и да из сваког пакета фали по 10-15 бројева.

Ко ће да нам накнади сву ову штету? Овога пута се не обраћамо ни г. начелнику, човеку од струке. Овога се пута обраћамо лично на г. Министра Грађевина и тражимо од њега да једном уведе реда у овој зарпложеној установи која устајалошћу мозгова почиње већ да заудара.

Г. министре! После наших силних молби ево се обраћамо и вама и молимо вас да овоме учините краја. Јер када ми одговарамо свима обавезама које се од нас траже, право је да нас нико не штети.

Г. министре! ми се више не обраћамо ни на поштаре, ни на г. начелника, ми се обраћамо на вас и очекујемо, да ћете оправдати добар глас који уживате, као и наде положене на вас. Не дозволите да се под вашим министровањем једна плачка један ред људи, који се према својим силама савесно одужује овој земљи.

ФЕЉТОН

У славу војника

У својој целини, наша војска образује данас једну силу величанствене моћи, оживорену младим ентузијазмом најватреније вере.

Прекаљене на огњишту страшне пећи, наше трупе су изашле из искушења гипкаје, отпорније и окретније. То је била најпре кампања многобројних и муњевитих маневара. На крају ове, после снажне окуке, француска војска зауставила је од један пут, једним снажним скоком свију својих претерано раздражених енергија, преставањем гомилу немачких хорда бесмртном батком на Марни. Ова се успишала, од данас, у број најславнијих догађаја Историје. Јер је један велики догађај фарапао цео свет: тевтонској офанзиве била је слоњена кичма, Немачка

није била више непобедна, и насловном листу савезничке кампање изписано је словима која се никад не могу избрзати. „Свет неће бити германски.“

Затим је била без прелаза, опседна војна. Одмах наше трупе прилагођавају се новим погодбама нове борбе. Непосредно, оне дају доказ потребних особина. Карактеристичне врлине нашега народа: живот, вницијатива, *fugia francese*, допуњавају се у тренутку одлучношћу, издржљивошћу, тврдоглавом дурешношћу.

Хиљадама црта које поразжавају, једне као и друге, откривају ово изванредно стање војничке душе, после девет месеци борбе.

Пре мало времена, генерал, командант Н. армијског корпуса отишао је у један ров — ово се дешава на мање од педесет метара од непријатеља — да честита трупама које су тек извр-

шиле своју победоносну акцију. После једне упорне борбе, дочепали су се једног дела села Б. Један ред дуг је био уграбљен; на једној дасци, чаше и флаше шампања. Попиће га за спех претходног дана она који га желе свтрадан. Чује се зујање куршума који звижде изнад ровова и такође и праскање бомба које се распрскавају унаоколо. Официр што командује четом помаче се ка шефу:

— Ах! генерале, рече он, рђав састав оркестра!

Ова примедба добија своју пријатност у факту да је сфидир који ју је учинио, са очаравајућом вештошћу, био, у почетку непријатељства, шеф позоришног оркестра у једној великој вароши на Западу.

Пре пет дана, посетио сам једну болницу у В. лекар управник рече ми: — Идите да видите једног младог војника који је

скоро тешко рањен. Има чудновату храброст. У нападу на С... добио је парче картеча које му је разбио вилицу и раскомадало видни нерв. Рана на уснама је готово залечена; али не види. Он не сумња у то. Казали су му да треба да сакрије очи од светлости и он је уверен да је то звој који их покрива и који га спречава да види. Посетио га је отац овог јутра. Сиromaх човек био је очајан. Сви га је утешио и овај је отишао одавде разгаљен неупоредљивом моралном снагом овог детета. Идите да га видите; причиниће му задовољство што ћете му честитати чи.

У једној сали нашао сам како седи на столицу, фигуру увијену широким завојем, једног младог војника Разговарао је с једним конвалесцентом. Ја му приђох; запитах га где је био рањен? Под којим погодбама? Он ми је испричао случај просто, искрено, без

безкорисног обилажења, без удепшавања, без глумовања. То је у осталом једна пртз заједничка свима нашим војницима. У њиховим делима и у њиховим речима, нема разметања, нема претераности, ничегга позоришнога.

Честитах рањенику и изразих му наду да ће после дугога лечења, јер је био тешко повређен, моћи без сумње да поврати потпуно здравље. И закључих, стежући му руку, да ћу му, ако бих могао да му будем користан у нечему, то бити са великим уживањем.

И он ми олмах одговори: — Команданте, пошто ви припадате армијском штабу и пошто хоћете да се ичтересујете за мене, ја ћу вам управити једну молбу: желео бих да ми се резервише прво празно митраљеско место.

И поред ова два примера белеше се на рачун шефова и војника хиљадама фа-

Ратна пошта

Моли се сваки онај ко бишта знао, где се налази поднаредник тешке артиљерије, Илдија Анастасијевић, који је на служби при штабу II-ге армије и који се није јавио од почетка мобилизације, — да јави Жики помоћнику у књижари Косте В. Илића — Београд.

Штампарији Драг. Грегорића, потребна су два ученика

Аустро-талијански рат

— На целом фронту италијанске трупе имају успеха —

ФИМ, 15 маја. Званично. — На граници Триента наставља се артиљеријска борба између наших утврђења и непријатељских у Товале и на висоравни Асјаго.

Проширили смо на северу своју окупацију с оне стране границе, узводно од изласка реке Кнезе из језера Идро и у планинској зони између језера Идро и језера Гарде.

У Валсугану и у осталим крајевима, које смо окупирали, угледни грађани престали су нашим властима и изразили своја патриотска осећања и оданост у име становништва.

На фронту према Карнијским Алпима наше алпијске трупе настављају борбе са срећним резултатима и задобијају заробљеника.

На граници Фриула освојали смо Градеж (Крадо), у коме је становништво одушевљено. Ноћу између 13 и 14 маја једна авијацијарска ескадра летела је изнад непријатељске територије, бацала бомбе на железничку пругу између Трста и Набрежине, причињивши очигледну штету и, изгледа, прекинувши железнички саобраћај.

Ескадра се враћала неопштећена.

На Галипољу

— Огромне жртве турских трупа. —

ПАЗИЗ, 21. маја.

Борба на Галипољском полуострву, наставља се. Турци, јако утврђени, упорно се бране. Савезница држе у својим рукама све позиције које су освојили на падинама Ахтибаба-лепе. Турци су последњих дана при једном очајном нападу имали огромне губитке, који достыжу цифру 10.600 људи.

Из Турске

— Енвер у Једрему. —

Турска министар војни Енвер паша у друштву четворице генералштабних официра посетио је Једреме. За све време бављења Енвер паша је обилазио утврђења. Публика, која је могла видети диктатора Турске, констатовала је код њега видну узнемиреност. То његово нервозно стање много се коментарише и у грађанству и у војсци.

Талат беј

— Не будалки од Добоја Мујо! —

Сарадник „Берлинер Тагблата“ Емик Лудвиг, разговарао је у Цариграду са министром унутрашњих дела Талат бејом. Између осталог Талат беј му је изјавио следеће:

— Турска нема разлога да објави рат Италији а милионима га и Италија нема разлоге да нас закачије. Војни министар ми је рекао да смо ма одавно готови и да нас ништа не изненађује. Истина је да је Италија још пре рата концентрисала на Родосу много војске, али је ту војску пре неколико дана поново вратила у Италију.

Кад је Лудвиг изјавио да је у Немачкој с политичког гледишта решење Италије сасвим непојмљиво, Талат беј је изјавио да је то исто мишљење и у Турској. Талат беј је напоследку изјавио да су у Риму сви по лудели. Исмеђавао је разлоге Италије о ступању у рат, представљање историје старе већ 10 месеци и остале италијанске поступке.

За торпиљирање „Мажестика“, министар је изјавио: — Ма се поносимо подвизима немачких подводних бродова. Затим је рекао да је цело особље са „Емде на“, необично јуначко.

Говорећи о балканским државама он је изнео своје мишљење да неће бити рата на Балканском полуострву. Румунски министар г. Брабану је веома озбиљан и частан човек, који с краљем гарантује за неутралност Румуније.

Од пре неколико дана „Ендеплавс Румен“ пише против Италије. Грчки ли-

стови држе се истог језика а Бугарска зна шта би зарадила кад би стала у редове Тројног Споразума и т. д.

Ето како будали један министар чија је држава у агонији!

Са мора

ЛОНДОН, 18. маја

Јављају из Бреста, да је торпиљер, који се вратио у луку, искрцао спасене морнаре из посаде пароброда „Грепла“ а португалског пароброда „Ционе“, које су потопила немачки подморски бродови.

Са фосфора

— Како је у Цариграду —

Деде-Агач, 15 маја. Дописник „Балканске Гриву не“ из Дедеагача, пише своје мишљење следеће:

— Према извештајима из Цариграда, тамо стаже врло много војника рањених на дарданелским положајима, што производи врло мучан утисак на становништво. Војне власти испратиле су први армејски корпус, који је састављен од црета турске војске. Хлеб је необично рђав и становништво се бори крај лекарница да купи хлеб да не би померло од глади. Петролеум и дрва, не продају се а за њима је велика потреба.

Поводом испрањаја педесеторице енглеских и француских поданика на Галипољу, да буду изложени бомбардовању од стране савезничке флоте, могу да вам изнесем следећи разговор између г. Моргантаца и Енвер паше, министра војног:

— Моргантац: Слушајте ме, ја сам старији од вас и да ли сам вам икада до сада давао рђаве савете? Ја мислим да ви сада грешите. Какве ћете користи с војне тачке гледишта имати да пошљете ту групу тамо? Никакве. А ни с моралног гледишта никакве. Енвер паша: Ви видите да ја треба нешто да проузведем. Сви овде пристигли рањеници производе дубок утисак. У сваком случају испратићемо само 50 људи.

Као што се већ зна, бладарећи енергичним поступцима г. Моргантаца и страха од Енглеске, која је изјавила да ће Енвер пашу и чланове турске владе сматрати за лично одговорне, у случају да и један заробљеник буде убијен или пострада, заробљеници су после шест дана враћени у Цариград. Њих је пратио г. Хофман, саветник америчког посланства и др. Вогран, проповедник енглеске

цркве у Цариграду, који је хтео заменити једног од заробљеника.

Амерички пароброд „Вулкан“ за кога смо јавили да је дошао да узме тело у дављеног команданта америчке стационара у Цариграду, донео је једну америчку мисију Црвеног Крста за лечење рањеника. Исти је пароброд донео и угаљ за америчку крстарицу „Тенсе“ која је у Бејруту.

Тетка и мала Олга

— Трагична судбина једне девојчице —

Рат је донео собом врло рђаве последице. нарочито је Београд најбогатији са овим ружним последицама. И ако је Београд на ратној или у ратној зони, ништа то не смета ширењу неморалних појава. Напротив стога, што је контрола много слабија него што је била у нормалним приликама, а што се сад у опште и не обраћа пажња на такве догађаје, која у овом европском рату представљају ситнице благодарећи том факту, неморал је прешао у другу — односно, последњу фазу — у злочин.

Да је у целом свету неморал узео великог маха то ми сви врло добро знамо, али да се та појава претвара у злочин то је збиља једна појава за жалеве а кривице за такве појаве треба тражити у туберкулозној систему друштвеног уређења, које базира на једној погрешној и обрнутој основи.

Из овога примера који ћемо читавоцима изнети види се потпуно да смо у праву када тврдамо да је кривац само друштвено уређење.

Догађај сам по себи представља злочин над злочинима, где тетка своју рођу сестрашину, од 9 година која јој је поверена на чување, подводи својим драганима у циљу облуде.

Девојчица, боље рећи дете од 9 година које треба да ужива у овим годинама у игри са својим шипрацама, и да увече од силног безазленог играња одмора своје тело, оно се од стране своје тетке предаје дивљацима, да је ова још у корену и зачетку упропасте. Злочин је ужасан и тежак. Ево у чему је ствар.

Душан Копушић, фија керист, одмах по објави мобилизације отишао је на војну дужност и при поласку, пошто је удовац, оставио је своју девојчицу малу Олгу на чување својој сестрици Наталији Ђорђевић у улици Краља Александра број 85.

Наталија је жена млађа од својих 20 година, чији је муж Душан Ђорђевић такође обвезник од почетка рата где се и сада налази. Како је Наталија била без мушке потпоре, јер јој муж на граници то се и она нашла пред општинска врата за помоћ, добијала је помоћ и жавела је од тих 15 динара месечно! Рада није могла наћи, јер дао Бог, готово ретко која и воли ма шта да ради, више воле да приме тих окупљених 15 20 динара и да по мало држе по једног или два кућевног пријатеља у кући, него ли да раде.

И од те пуне сиротиње госпођа Ната није ништа знала за боље него изабрала себи драгана од 16 година — младо пиленце, нечајног Милорада Самоновића којијаша. Милорад је прско дана кочијашом уцељувањем лублику као што

то она већ знаду, а многи су од овога и његовог колеге закукали, а прско ноћ је долазио на „квартилење“ код његове лепе Наташе, како ју је он тепао.

Милорад је под једним кровом и у једној соби спавао у луку са Натом а девојчица — мала Олга такође ту у истој соби на „миндерлуку“.

Наравно, „страсне“ љубавнице Милорада и Наташе није ништа женирало да у присуству деветогодишње Олге задовољавају „еротичну потребу“.

Судећи по ономе шта су све они радити, изгледа да су они ову јадну девојчицу на тај начин припремали на катастрофу што су проводећи дивљи брак пред ње злим очима, љу, тренирали.“ И ствар је „изведена одлично.“ Уродила „добрим плодом“, само што ће они заглавити апсанска врата у казамату а девојчица је за навек упропаћена.

— Свршиће се. —

Рабош

За наше војнике

На предлог инспектора војних пошта Врховна је Команда наредила те се у државној штампарији израдише за наше храбре војнике лепе дописне карте са заставама свих савезничких држава, које се боре против Немачке и Аустрије. Карте се по наредби Врховне Команде имале раздајти војницима бесплатно. Али нашло се људи, који су и ту гледали да нареду до данас још ни један војник није добио ни команда. Међутим, пре два дана, случајно сам отишао код једне моје даље рођаке, чији је муж при штабу једне од дивизија, и ту сам на велико изненађење наишао на читаву камару дописних карата. И тако док појединци имају и сувише догле они, у борбеној линији морају за свој новац да купују, да би се могли јавити својима на дому.

Аргус.

Дневне вести

Измењано честитке

Приликом рођен-дена Њ. В. Краља Енглеске, између Њ. В. престолонаследника Александра и Енглеског краља измењано су срдачне честитке.

Дипломатске вести

Италијански и црногорски посланик г. Мијушковић посетили су јуче пре подне председника министарства г. Пашића и задржали се код њега подуже.

Допутовали

Из Ниша су допутовали у Београд г. Милан Грол и др. Лаза Марковић чланови централног одбора за процену штете у земљи.

Откривања споменика

У Нишу ће сутра на свечан начин бити откривен споменик јуначима палим овом рата. Споменик је подигнут у Ђеле Кули. Откривању ће присуствовати

Митрополит Дамитрије и нишки ладина Доситеј са целокупним нишким свештенством.

По округу

Секретар Средашног Одбора Народних Посланика г. Светоар Ђорђевић, крећу је се као изасланик Средашног Одбора у инспекцију по београдском округу, о чијем ће стању поднети Средашном Одбору исцрпан извештај.

Одборна седница

Одбор београдске општине одржао је јуче по подне редовну одборску седницу на којој је претресао неколико хитних питања.

Недељна „Стража“

У недељу, 24. овог месеца „Стража“ ће изићи на четири стране. „Стража“ ће од сада четвртком и недељом изићи на четири стране са одабраном садржином.

Прилози Месног Одбора

Београдском Месном Одбору за помоћ невољнима у рату, до сада је стигло 36.000 динара за сиротињу. Већину ових прилога послали су Београђани који се налазе у унутрашњости.

Набавка шећера

Окружни одбор округа београдског донео је решење да набави пет вагона шећера који ће бити распродат само народу из округа. Шећер ће продавати месни одбори по селима и варошницама.

Земљорадничке справе

Министарство Народне Привреде раздаће преко Земљорадничких Задруга и окружних и средских пољопривредних подружних справе које су покловене из Америке. Већи део сарава биће растурен по Новим Крајевима.

Пољопривредна подружница

Јуче пре подне одржан је скуп београдске окружне пољопривредне подружнице, на којој је изабран за благајника и секретара г. Велимир Ж. Аћимовић, секретар окружног одбора округа београдског.

Пљачкаши гвст

Г. Љубомир Трандафиловић, писар начелства округа Брегалничког, на раду при Управи града Београда, овластио је Месни Одбор за варош Београд, да сву његову плату са додацима од дана указа при ма Месни Одбор, па и у будуће догод је у служби и од примљених сума учини распоред по своје нахођењу овако: Црвеном Крсту; Општини Београдској за издржавање разне сиротиње; за избеглице Сремце и Босанце и Савезу Добровољца, све за спомен свог оца Н.коле Трандафиловића, који је погинуо 4 фебруара ове године приликом бомбардовања вароши од стране Аустријанаца.

Хвала му.

Иђан новац

Јуче изјутра нађено је на Цветном Тргу 10 динара увијено у махрону и Келхотел „Македоније“ на Велкој Пијаци 12 динара у једном жутом новчанику. Сопственик нека се за новац обрати Управи Града Београда.

Ђелешке

Нађено је у Ратарској улици једно скројено војничко летње одело. Ко је нађубио нека се обрати у нашу редакцију где ће га добити.

Како је у Скопљу

— Леда Пеџет. — Училишта. — Пљачкаши. — Школе. — Болест. — Поворнице. — Општина. —

Пре неколико недеља вратила је се у своју отаџбину племенита Енглескиња Леда Пеџет, која је свесрпској идеји ослобођења много допринела. Њој из захвалности на учиненом доброчинству трећа резервна војна болница, у којој је она својеручно радила, спремила је један јако изненађујући презент: црвеном свилом, која је била ткана и везена чистим златом у Скадру, укорићена је једна књига која је личила на Јеванђеље. На првим листовима су штампане српским језиком народне песме: „Косовка девојка“ и „Мајка Југовића“; затим су потписи свих чиновника а напоследку својеручни потписи свих рањеника те болнице. Кад је на станици била испраћена, генерал јој је дао прво орден Св. Саве I реда, па су онда ови свој поклон. Она је тај поклон примила са сузним очима и најдирљивије се за хвалила.

Племенита Енглескиња чим је приспела у своју отаџбину учинила је још један доказ љубави према нашем народу. Послала је неколико великих бала новог одела за сиротињу.

Хвала јој.

Учитељи су одувек били достојни своје службе и ауторитета, нигде се они нису о њих одрешили, па ни овде. Њихово дружељубље и пожртвовање свуда и међу свима струкама јако издвајало и истицало. Овде је недавно умро један од првих учитеља М. Миловановић. Он је пожртвовањем за своју домовину једино и добио тифус, од чега је и умро. Такође је један од најбољих учитеља Петар Цамоња храбро је погинуо као четник у једној од последњих борби. Из захвалности на учинена пожртвовања обоје су уписани од стране учитеља за утемељаче фонда сиромашних ученика.

Али и у свакој ишеници има укуља; само како год, негде више негде мање. У овом случају овде је укуља најмање. Пошто је отпочет рад у свим школама у првом и другом разреду то су све учитељи позване на рад. Једне су одмах дошле док су се друге изговарале на разне начине и тражиле одсуства. — Г-ђе и г-це, доста је било одмарања и лежтовања а сад на рад, па и ви нешто привредите овој намученој нашој земљи!

Пљачкаши! Хм, како ми изгледа, ми тог зеља имамо и сувише. Наша полиција то не види чак ни онда кад им се сами у очи гурају. Иза сваке тезге стоји по један и гледа како и кад ће на свој плен да скочи. Црне заседе Ђићарића, Грујића, Карија и Мачуре већ су на гласу са свога пљачкашког посла. Све су намирнице код њих сто на сто скупле протавно пропису и тарифи полиције. Па што полиција? не предузме потребне кораке!?

Основне школе су прорадиле те се опет улицама чује мили децији цвркулт. Училишта су иначе људи предани своје послу. Трговачка школа (академија) ради и сад ће им бити испит; а већ знаћете каква ће успех бити ако вам реч-и да су им наставници свршени ђаци држ. гр. академије.

Матуранти гимназије такође раде, њихов је програм сведен на минимум и нећу претерати ако кажем да ће ђаци старих граница положити матуру и без претходног спремања.

Позориште сваке друге вечери даје по један од најодбрањених светских комапа. Скоро је даван комад „Отаџбина“ од В. Сардуа који би био много боље одигран, да г-ђа Илић није била напата, што је публици пало у очи. То ће нам нашу највреднију и најбољу глумицу унизити па и уништити. Подела улога је скандалозно

смешна, све оно што један глумач (па ма ко то био) не може да одигра, даје му се. Па, наравно, и игра целокупна није задовољавајућа. Има још нешто скандалозније, а и кобно по напредак наше глуме; а то је што г. Нушић младим талентима и младим глумцима даје највезантније улоге — које могу и статисте да играју, — док старијим даје по две до три тако да ови једва играју, а млади људи не могу свој таленат да усавршавају.

Општина још никако да се отресе дремежа и учмалости. То је прави српски Обломов. Она има око педесет чиновника који ништа не раде, већ сваког првог примачу само плате. Сва се надлежства жале на општину и њено чиновништво. Ко жели да види кулминацију лењости, нека посети нашу општину.

Дураков

Новости из Лесковца

— Пари. — Живот. — Прилике. — Зарадне болести. —

И ако је ратно стање, и ако се може бити води један од највећих ратова у историји човечанства, ипак у Лесковцу се не да осетити у толикој мери рат и његови трагови. Парк који је удаљен на 10-15 минута од вароши, посејен је и сувише, како ратним даном тако и празником. Понајвише има женског света, који тражи увек разоноћења па и сад, затим ђака, који својим присуством чине овај парк још примамљивијим. То пријатно присуство ђака састоји се у певању народних химна савезничких и пригодних песама. Нарочито леп упечатљак на присутну публику учинили су ђаци певањем српске и руске народне химне, чиме су изазвали бурно аплаудирање од стране публике.

Ма да је живот доста једнолик и монотон ипак има доста живосги по кафанама, где се долази на новине уз врло рђаву кафу.

Прилике су много уређеније и боље, јер је отишла мана бе унапа, и тјаме су у неколико снижене цене појединим животним намирницама, наравно онима које имамо. Јер трговачко оскудицу у многим. Пре кратког времена дош-о је вагон шећера колонијалној радњи г. г. Митровића и Миленковића, и цел вагон шећера нестало је за два дана. Поред велике гужве и хаоса при куповању многи нису добијали ни труни. И опет је настао трпљење и нада ва што скорију и бољу будућност.

Ваљда услед одласка мана бегунаца или пажњом и предузетљивошћу надлежних, зарадне болести и побољења од истих сведена су на минимум. Већ од луже времена француска мисија од 3 лекара, врши вакцинацију противу тифуса и колере.

Па и крајје је време!..

Рад.

НАУТА

Већу количину има на продају КОЛОНИЈАЛНА ТРГОВИНА Обрдовића и Станковића преко пута Народне Банке

Нашем милом и никад непрежаљеном

Јовану Стојановићу
бившем тргов. и резервном нареднику

Који је погинуо бранећи своју милу отаџбину у борби на Варовици, давањемо полугодишње помен у цркви на новом гробљу у Београду у суботу 23 овог месеца у 11 сати пре подне.

ОЖАЛОШЋЕНИ:
Мајка Марица супруга Зорка деца Никола Радмила и остала родбина, 158.-2-2